Заключения на Съвета от 26 ноември 2012 г. относно образованието и обучението в „Европа 2020“ — приносът на образованието и обучението за икономическото възстановяване, растежа и създаването на работни места

(2012/C 393/02)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

В КОНТЕКСТА НА:

членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

стратегията „Европа 2020“, и по-специално на годишния обзор на растежа за 2012 г. и на препоръките за отделните държави за 2012 г.;

Заключенията на Съвета от 12 май 2009 г. относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕСЕТ 2020 г.“) ([1]), чиято първостепенна цел е подкрепата за по-нататъшното развитие на системите за образование и обучение в държавите членки, насочени към личната, социална и професионална реализация на всички граждани, както и към постигането на устойчив икономически просперитет и пригодност за заетост, като същевременно се насърчават демократичните ценности, социалното приобщаване, активната гражданска позиция и диалогът между културите;

Заключенията на Съвета от 14 февруари 2011 г. относно ролята на образованието и обучението в изпълнението на стратегията „Европа 2020“ ([2]).

КАТО ВЗЕМА ПРЕДВИД:

Съвместния доклад на Съвета и Комисията от февруари 2012 г. относно прилагането на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението ([3]), в който бяха посочени стъпки за укрепване на управлението на „ЕТ 2020“ и за използване на процеса по „ЕТ 2020“ в подкрепа на целите на стратегията „Европа 2020“ в областта на растежа и работните места.

И В КОНТЕКСТА НА:

1. Дебатите относно образованието и „Европа 2020“, проведени по време на неофициалната среща на министрите на образованието на 4—5 октомври 2012 г. в Никозия.

2. Пилотната партньорска оценка на решенията на политиката в сферата на образованието и обучението, организирана на 17 септември 2012 г. и посветена на висшето образование и професионалното образование и обучение като две основни области, чието значение беше изтъкнато по време на европейския семестър 2012 г.

3. Откритите дебати по въпросите на образованието и обучението, повдигнати през европейския семестър 2012 г., които се състояха по време на Европейския форум за образованието, обучението и младежта на 18—19 октомври 2012 г.

4. Усилията за подобряване на емпиричните данни и аналитичния капацитет чрез обзора на образованието и обучението.

5. Организирането на съвместен тематичен преглед между Комитета по образование и Комитета по заетостта на 18 април 2012 г.

ИЗРАЗЯВА ЗАДОВОЛСТВО ОТ:

Ключовата роля, която е отредена на образованието и обучението в стратегията „Европа 2020“, като подчертава компетентността на държавите членки по отношение на разработването и осъществяването на реформи в областта на образованието и обучението.

ОТБЕЛЯЗВА, ЧЕ:

1. В областта на образованието и обучението в препоръките за отделните държави, публикувани от Съвета на 10 юли 2012 г., акцентът беше поставен по-специално върху насърчаването на достъпа до предучилищно и училищно образование с добро качество; намаляването на броя на напускащите училище преждевременно; улесняването на прехода на младите хора от образование и обучение към пазара на труда; подобряването на резултатите от образованието и съответствието на уменията на нуждите на пазара на труда; укрепването на професионалното образование и обучение с акцент върху обучението, основано на работата, и чиракуването; модернизирането на висшето образование с акцент върху намаляването на процента на отпадналите; и подобряването на достъпа до образование за групите в неравностойно положение.

2. През 2010 и 2011 г. бе отбелязан окуражаващ, но неравномерен напредък по отношение на водещата цел на ЕС във връзка с висшето или еквивалентно на него образование и преждевременното напускане на училище и че са наложителни непрекъснати усилия за постигането на тази цел до 2020 г., като се отчита и фактът, че реформите в образованието и обучението често се нуждаят от време, преди да дадат резултати.

([1]) ОВ C 119, 28.5.2009 г., стр. 2.
([2]) ОВ C 70, 4.3.2011 г., стр. 1.
([3]) ОВ C 70, 8.3.2012 г., стр. 9.

ПРИЕМА, ЧЕ:

1. Дори във време на недостатъчни финансови ресурси, ефикасното и адекватно инвестиране в области, благоприятстващи растежа, каквито са образованието и обучението, е основен компонент на икономическото развитие и конкурентоспособността, които на свой ред са от съществено значение за създаването на работни места.

2. Ефикасното инвестиране в образованието и обучението може да се окаже още по-важно в периоди на икономически трудности и във време на висока безработица сред младежта. След приключването на кризата увеличеното предлагане на висококачествени дипломанти от висшето образование и от професионалното образование и обучение (ППО) може съществено да увеличи перспективите за растеж, да допринесе за иновациите и да спомогне за избягването на евентуална бъдеща криза.

3. Степента на компетентност и равнището на уменията както на младите хора, така и на възрастните, в много области трябва постоянно и изцяло да биват адаптирани към променящите се нужди на икономиката и пазара на труда. Поради това пригодността на хората за заетост следва да се насърчава както в системите за образование и обучение, така и на работното място, под формата на съвместна отговорност на публичния и частния сектор в контекста на ученето през целия живот.

4. За да бъдат постигнати целите на стратегията „Европа 2020“, от решаващо значение е европейските граждани да бъдат подготвяни мотивирано и самостоятелно да трупат знания и по този начин да са в състояние да допринасят за насърчаването на устойчивия икономически растеж и социалното приобщаване в дългосрочен план.

5. Системите за образование и обучение следва да целят улесняването на прехода от образование към работа, установяването на подходящ баланс между теория и практика и, където е необходимо, укрепването на връзките между образованието и обучението и пазара на труда. Ученето следва да отразява по-добре новите реалности и, когато е необходимо, да включва елементи на практическото обучение, като това може да допринесе за подобряване на пригодността за заетост на студентите и останалите учещи.

6. Секторът на образованието и обучението, включително на министерско равнище, следва да играе по-значителна роля както при определянето на общите подходи и цели във връзка с образованието и обучението, така и при изпълнението на аспектите на европейския семестър в рамките на „Европа 2020“, свързани с образованието и обучението:

а) посредством провеждането на дебати в Съвета по въпроси, свързани с европейския семестър;

б) посредством насърчаване на сътрудничеството между Комитета по образование и Комитета по заетостта и другите релевантни комитети.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

1. Да разработят и осъществят, в съответствие с националните и регионалните приоритети и нужди, реформи, целящи справянето с предизвикателствата, набелязани в препоръките за отделните държави в областта на образованието и обучението.

2. Да заделят ефикасни инвестиции за образование и обучение като част от по-широката стратегия за икономическо възстановяване, растеж и създаване на работни места, включително по линия на програмите на ЕС и европейските структурни фондове.

3. Да положат усилия, заедно със съответните заинтересовани страни, за подобряване наемането, професионалното развитие и цялостния статут на учителите, ръководителите на училища и на занимаващите се с обучение на учители, така че да се подобри качеството на преподаване и на средата за учене, както и да се засили привлекателността на тези професии.

4. Да включат в програмите за образование и обучение, по-специално в областта на ПОО, повече свързани с работата елементи, включително под формата на стажове и чиракуване; да създадат структури за сътрудничество между институциите в областта на ПОО, предприятията, социалните партньори и местните и регионалните органи; и да засилят привлекателността на сектора за ПОО, включително чрез разнообразяване на възможностите в рамките на ПОО и осигуряване на повече напътствия през по-ранния етап от средното образование.

5. Да насърчават гъвкавите връзки между ПОО и висшето образование в контекста на националната квалификационна рамка.

6. Да разширят участието във висшето образование и ПОО, например чрез набелязването на мерки по отношение на по-слабо застъпените групи, чрез въвеждането на гъвкави начини за учене и чрез развитието, където още няма такова, на висше образование с професионална насоченост, като допълнение към университетското образование.

7. Да осигурят по-целесъобразна подкрепа и насоки за студентите с цел да им се помогне да завършат дадена висшеобразователна степен в рамките на предвиденото време.

8. Да обвържат приоритетите по отношение на образованието и обучението, залегнали в стратегията „Европа 2020“ и рамката „ЕТ 2020“, със средствата от европейските структурни фондове по линия на сегашната и бъдещата многогодишна финансова рамка.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА:

1. Да направи изводи от неотдавнашната пилотна партньорска оценка и въз основа на това да представи предложения за обсъждане на евентуални бъдещи инициативи за взаимно учене и партньорски оценки във връзка с целите на стратегията „Европа 2020“.

2. Да представи на Съвета проект за работна програма по линия на „ЕТ 2020“, за да се осигури изпълнението по отношение на приоритетните области за втория работен цикъл по „ЕТ 2020“ (2012—2014 г.), както и на препоръките за отделните държави, в зависимост от необходимостта. Работната програма следва да съдържа за всяка приоритетна област планирани действия, график и участие на работни групи в рамките на отворения метод на координация.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА:

1. Да направят необходимото — без да се засягат преговорите по многогодишната финансова рамка — нужните реформи, посочени в препоръките за отделните държави, да бъдат взети предвид при избора на инвестиционни приоритети и при интервенциите, планирани по линия на бъдещата обща стратегическа рамка на европейските структурни фондове.

2. Да координират по-добре дейностите на „Евридика“ и други подобни мрежи като ReferNet на Cedefop с цел да бъдат анализирани системите за образование и обучение на държавите членки и извършваните в рамките на „Европа 2020“ реформи.